

Kuntamarkkinat 2021

Kuntien ilmasto- ja luontotyön tilannekuvaa

16.9.2021

Tatu Leinonen

asiantuntija, Ilmasto- ja luontoratkaisut

Aluksi

- Ilmaston ja luonnon painoarvo tällä vuosikymmenellä
- Kuntien rooli keskeinen
- Hyötyjä kunnille mm.
 - kustannussäästöt,
 - aluetalouden elinvoima,
 - asukkaiden hyvinvointi

Nostoja ilmastotyöstä

- **Kaksi kolmesta kunnasta** (206 kuntaa 309:stä) on asettanut ilmastotavoitteen
- Tavoitteiden saavuttaminen alentaisi päästöjä 20 Mt (2018-2035)
- **Lämmitys ja tieliikenne** ovat suurimmat päästölähteet kunnissa
- **Päästöt ovat vähentyneet** lämmityksessä ja sähkönkulutuksessa
- Tieliikenteessä päästöt vähentyneet maltillisemmin, maatalouden päästöissä ei juuri muutosta

Nostoja luontotyöstä

- Luontotoimilla pitkä perinne
- **Noin viidenneksellä kunnista** (64 kuntaa 309:stä) luonnon monimuotoisuuteen liittyvä tavoite
- Tyypillisimmin tavoitteita väkiluvultaan suurilla ja kasvavilla kunnilla
 - Toisaalta joukossa myös pienempiä kuntia
- Systemaattisuus ja yleinen tietoisuus

7 tyypillistä mahdollistajaa

7 mahdollistajaa

1. Johdon tuki
2. Integrointi kunnan johtamisjärjestelmään
3. Yhteistyö kuntaorganisaation sisällä
4. Kumppanuus ulkopuolisten toimijoiden kanssa
5. Osaamisen vahvistaminen
6. Resurssointi
7. Viestintä työstä ja saavutuksista

Selvitys ja 12+1 vinkkiä Sitran verkkosivuilla

EHDOTUS

9 min

12+1 vinkkiä kuntien ilmasto-, luonto- ja kiertotalousratkaisuihin

Kunnat ovat avainasemassa ilmastopäästöjen vähentämisessä ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Kokosimme kuntavaalien alla listan lupaavimpia ilmasto-, luonto- ja kiertotalousratkaisuja.

KIRJOITTAJAT

Antti Lehtinen

Asiantuntija,
Viestintä ja
yhteistyösuhteet,
Sitra

Antti Koistinen

Asiantuntija,
Viestintä ja
yhteistyösuhteet,
Sitra

JULKAISTU

14.05.2021

Topias Dean, Sitra

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

JYVÄSKYLÄN KOKEMUKSIA KUNNAN ILMASTOTYÖSTÄ

Kuntamarkkinat

Ilmastonmuutos-, luontokato- ja kuntien elinvoima -webinaari 16.9.2021

Päivi Pietarinen

Jyväskylän kaupunki

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI HALUAA OLLA
HIILINEUTRAALI VIIMEISTÄÄN VUONNA 2030

SEKÄ PÄÄSTÖTÖN,
JÄTTEETÖN JA
YLIKULUTUKSETON
KESTÄVÄN
HYVINVOINNIN
KAUPUNKI
VIIMEISTÄÄN VUONNA
2040.

KV 2016 / 2019

JYVÄSKYLÄ

ÄLÄ LANNISTU!

- Kunnan ilmastotyö on pitkäjänteistä työtä, valmista ei tule kvartaalissa.
- Onnistumisen ytimessä on johdon sitoutuminen, selkeiden tavoitteiden asettaminen ja ilmastotyön näkyväksi tekeminen.
- Osallista, kannusta ja konkretisoi ilmastotyö niin kuntalaisille kuin kunnan työntekijöillekin, mitä minä voin tehdä ja miten toimintani vaikuttaa.
- Ilmastotyö on yhteistyötä.

Pyörä on jo keksitty - PARASTA!

- Hae apua verkostoista (mm. HINKU, FISU, Ilmastokunnat) ja toisista kunnista, tsekkaa mitä muualla on jo tehty.
- Ilmastotyön malleja ja ohjeita löytyy netistä mm.

[Ilmastojohtamisen reseptikirja](#)
[Ilmastonmuutos ja kunnat](#)

Ilmastojohtamisen reseptikirja

KOKONAISUUS HALTUUN - tai aloita yhdestä!

- Kaikissa kunnissa on toimintoja, joissa voidaan vaikuttaa ilmastopäästöihin:
 - hankinnat
 - kunnan omistamat rakennukset ja infra
 - fiksu liikkuminen
 - maankäytön suunnittelu / kaavoitus
 - varhaiskasvatus ja opetus, kirjasto, kulttuuri, puistot, metsät.....

Onnistumisista rinta rottingille
ja pontta jatsoon! 🍷 ✨ 🏆

KIITOS!

<https://www.jyvaskyla.fi/ymparisto/resurssiviisaus>

JYVÄSKYLÄ

Kuntien luontotyö

Kokemuksia ja ajatuksia Lappeenrannasta

Ilmastonmuutos-, luontokato- ja kuntien elinvoima
–webinaari
Kuntamarkkinat 16.9.2021

Ympäristösuunnittelija Anna Vuori
anna.vuori@lappeenranta.fi
p. 040 570 1044

Lappeenranta Lemi Luumäki Savitaipale Taipalsaari
LAPPEENRANNAN SEUDUN
Ympäristötoimi

Esimerkkejä Lappeenrannan luontotyöstä

- Mukana Viekas-hankkeessa, haitallisten vieraslajien torjuntatyö ja talkoot
 - Niittyalueverkosto, kattava niittyjen verkosto läpi kaupungin
 - Luontopiha-kilpailu asukkaille
 - Kunta-Helmi: Lupiinin hävittämistä arvokkaalta lentokentän kedolta
 - Vesistöjen kunnostus, hulevesikosteikot
- > käytännönläheisiä, asukkaita osallistavia

Entä läpileikkaava strategiatyö? Kuinka sitoa luonnon monimuotoisuutta edistävä työ koko kunnan arkityöhön ja päätöksiin?

Selvitys Lappeenrannan luonnon monimuotoisuudesta

- valmistui keväällä 2021
- yleiskuva Lappeenrannan luonnon monimuotoisuudesta, ekologisesti arvokkaista alueista ja ekologisen toiminnallisuuden kannalta keskeisistä luonnonelementeistä

Luonnon monimuotoisuusohjelma työn alla

- Valmistuu talvella 2021-2022

Lappeenranta Lemi Luumäki Savitaipale Taipalsaari
LAPPEENRANNAN SEUDUN
Ympäristötoimi

Kunnat ja luonnon monimuotoisuus

Esimerkkejä **win-win** -
tilanteista

Luonto ja terveys

- Tutkimustietoa runsaasti luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutuksista
- Laadukkaassa ihmisen elinympäristössä tulee olla riittävästi luontoa ja mahdollisuus luontokosketukseen
- Kattavalla ja houkuttelevalla lähiluontokohteiden verkostolla vaikutusta kunnan sote-kustannuksiin?
- Esimerkkejä Suomesta: terveysmetsät, luontopysäkit, lähiluontokiertueet, luontopihat, kaupunkiniityt, metsäleikkipuistot, päiväkotien metsäretket, aistipolut jne.

Asukasosallistaminen

- Sosiaalinen ja ekologinen näkökulma, osallisuuden kokemukset
- Tuodaan lähiluonto näkyväksi ja merkitykselliseksi
- Talkoot ja tempaukset
- Yhteisöpuutarhat, hortapuistot
- BioBlitz – tavallisen lähiluonnon kartoitustapahtuma iNaturalistin avulla?

Koululaiset keräämässä roskia.

Kuva Lappeenrannan kaupunki.

Etelä-Saimaa 12.9.2021

Alakylässä asuvan Tiina Lavikan pihalla ruoho saa rehottaa ja varpusparvi kylpeä - Etelä-Saimaa vieraili lappeenrantalaisen Luontopiha-kilpailun voittajan puutarhassa, jossa kasvoi kesällä 15 uutta luonnonkukkaa

Lappeenrantalaisen Tiina Lavikan ruohonleikkuri hajosi keväällä, ja hän päätti jättää nurmen ajamatta. Se kannatti, sillä pihalle ilmestyi uusia hyönteisiä ja kasveja, ja tulipa jaettu ykkössija Lappeenrannan kaupungin pihakilpailussakin.

Luonto ja työllisyys

- Matkailuala
- Hyvinvointiala
- Ympäristötyöt

Maine ja kunnia

- Kilpailu asukkaista ja matkailijoista
- Kuntakyselyissä näkyy miellyttävän asuinympäristön tärkeys
- Paras luontokunta –palkinnon perustaminen?

Mitä kunta tarvitsee luontotyön vahvistamiseksi?

Lainsäädäntöä

- Luonnonsuojelulain uudistus
- Lain selkeä kirjaus ja tarvittavat resurssit

Johdon sitoutuminen

- Luontokirjaus strategiaan ja riittävä yksituumaisuus asian tärkeydestä

Asiantuntija-apua

- Esim. luontoa koskevaa paikkatietoa runsaasti – kuinka kunta voi sitä hyödyntää?

Vertaistukea

- Luontokunnat-verkosto on oivallinen keksintö! [Luontokunnat.fi](https://luontokunnat.fi)

Taloudellista tukea

- Kunta-Helmi on hyvä
- Entä EU:n Life-rahaston mahdollisuudet? SAP- ja SNAP -hankkeet

KITOS!

Ympäristösuunnittelija Anna Vuori
anna.vuori@lappeenranta.fi
p. 040 570 1044

Lappeenranta Lemi Luumäki Savitaipale Taipalsaari
LAPPEENRANNAN SEUDUN
Ympäristötoimi

